

Biskopens visitasforedrag i Ørsta bedehus søndag 8.mars, etter visitas i Hjørundfjord, Vartdal og Ørsta sokn 3.-8. mars 2026.

Takk for disse dagene hvor jeg har fått være her og se til dere og se sammen med dere. Takk for alt det fine dere har invitert meg inn i, både i Vartdal, Hjørundfjorden og Ørsta. Dette er den tredje visitasen min her siden jeg ble biskop for snart 18 år siden. Og i tillegg har jeg vært her mange ganger i andre sammenhenger. Det er alltid meningsfullt å komme tilbake.

Å være biskop betyr å være «den som ser», og her har jeg fått se, både lokalsamfunnet, dere som bor her og dere som jobber i kirka, og stedene dere samles. Målet er å finne ut hvordan kirka er kirke for alle dem som bor i Ørsta kommune, for barna, ungdommene, for flyktninger og andre innflyttere, for dem som bor i institusjoner og for alle andre som ønsker å høre til i dette fellesskapet. Alle er velkomne inn.

KYRKJA SOM ORGANISASJON

Som biskop har jeg også ansvar for å se til at Den norske kirke fortsetter å være en evangelisk-luthersk folkekirke, og der er visitasen et viktig redskap. Når jeg kommer på visitas, er det for å se sammen med dere i takknemlighet over alt det gode som skjer, og som Gud gjør iblant dere. Det er med oppriktig hjerte jeg heier på dere. Takk for alle samtalene. Takk for at jeg har fått være med på de samlingene dere vanligvis har og sett hvordan dere gjør det når dere samles.

Den store forandringen i forhold til forberedelsene til tidligere visitaser, er at dere ikke har skrevet visitasmelding. Visitasmeldingene var omfattende og ga gode analyser av fortiden, men de hjalp oss i liten grad å rette blikket framover. Derfor har jeg valgt å gå bort fra det og i stedet legge så stor vekt på bruken av «*Kyrkja vår*». Det innebærer samtidig at vi ikke har så enkel tilgang til en tidsserie med utviklingen i oppslutningen om gudstjenester og nattverddeltakere som da det lå i en visitasmelding. Samtidig har vi bak oss en pandemi som ga oss sterke begrensninger på hvordan vi kunne møtes. I hele landet førte det til nedgang i både gudstjenestedeltakere og nattverddeltakere. Takk for at dere i forkynnelse og undervisning har klart å snu den trenden.

Visitasreglementet for Den norske kirke §1 sier. «Formålet med visitasreglementet er gjennom bispevisitasene å legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge. (...) Formålet med bispevisitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte, og gjøre kirkens nærvær synlig i lokalsamfunnet.»

Synlige i lokalsamfunnet har vi absolutt vært denne uken. Så håper og ber jeg om at det må gi inspirasjon til vegen videre.

Det som har skjedd denne uka, kaller vi visitas II. På forhånd har prosten gjennomført visitas I, og prosten vil følge opp med en visitas III. Der vil det være naturlig å ta opp de utfordringene dere har formulert, og det jeg nå setter ord på. Gjennom dette foredraget er målet å gi tilbake noe av det vi har sett. En mer utfyllende protokoll kommer i tillegg. Dette er offentlige dokumenter som blir tilgjengelige for alle som ønsker det.

VISJON OG MÅL

Hele kirkens overordnede visjon er: *«Meir himmel på jorda. Den norske kyrkja er ei vedkjennande, open, tenande og misjonerande folkekyrkje, som vitnar i ord og gjerning om frelse, fridom og von i Jesus Kristus.»* Visjonen følges av en strategi som skal vare helt til 2030. Den har et tredelt fokus: *«Kyrkja for den enkelte, kyrkja i samfunnet og kyrkja som organisasjon»*. Målene er at *«Kyrkja opnar rom for tru, Kyrkja er der livet vert levd, Kyrkja og er meir for fleire.»*

Den første møteplassen denne visitasen, var Vartdal kyrkje tirsdag morgen med påskegudstjeneste for skolen som jeg skal komme tilbake til. Deretter hadde vi stabsmøte i kirka. På forhånd hadde alle fått i oppdrag å forberede seg på å si noe de var glad eller stolt av ved å jobbe i Den norske kirke her i sokna i Ørsta. Jeg ble glad og takknemlig over det jeg hørte. For det var to ting som gikk igjen: takknemlighet over et godt kollegafellesskap og stolthet over måten dere er folkekirke i møte med mennesker i alle livets situasjoner.

Det å være mer for flere, er noe jeg flere ganger disse dagene har hørt at dere ønsker. I forarbeidet til denne visitasen har dere særlig pekt på det å få gitt et tilbud for ungdommer, hvordan få flere til å komme i kirkene og det å engasjere frivillige medarbeidere. Alt for å nå ut til - og romme - flere.

Hvordan dette kan skje her hos dere, er den viktige samtalen sokneråda må ta sammen med staben, kirkeverge og prost. Dere som sitter i sokneråd og fellesråd, er en del av kirkas styringstjeneste og har et avgjørende ansvar. Dere vet hvordan det er å bo i de ulike bygdene i kommunen, dere ser hva det er behov for og hvilke muligheter og frivillige som finnes.

Vi kjenner fortida og har fått gode samtaler om nåtida som gir dere det beste grunnlaget for å forme framtida. Dere har begynt å ta i bruk det digitale verktøyet *«Kyrkja vår»*, som er utviklet til hjelp for hele Den norske kirke til å tenke strategisk gjennom tilgang til informasjon om både kommune, fellesråd og ressursene og utfordringene i det enkelte sokn. Det vil kunne hjelpe dere på veien videre. Framover er det også *«Kyrkja vår»* som skal brukes til å vise hva dere planlegger og gjennomfører innen kirkelig undervisning og læring, diakoni, men også all prestetjenesten i møte med folket i dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd.

Gjennom sin representant i kyrkjeleg fellesråd har også kommunen tilgang her. *«Kyrkja vår»* kan være et viktig verktøy for å synliggjøre for kommunens politiske og administrative ledelse hva midlene de bevilger til kirka fører til for hele kommunens befolkning. *«Kyrkja vår»* er også et sted for å få informasjon om kommunen, befolkningssammensetning, folketallsutvikling, Ungdataundersøkelsen (hvor dere virkelig får se hvordan ungdommene har det) og all annen statistikk. Kanskje kan ungdom som dropper ut av skolen få hjelp gjennom den gode og trygge relasjonen til kirka som er bygget opp gjennom konfirmanntida?

Jeg har utfordret dere til å sette av 10-15 min på alle fellesrådsmøter, soknerådsmøter og stabsmøter ut dette året for å bli bedre kjent med *«Kyrkja Vår»*. Da tror jeg det kan bli et viktig, strategisk, verktøy i arbeidet dere står i. Kanskje kan det være nyttig med et felles soknerådsmøte en gang eller to i året sammen med staben for å samkjøre noe av det dere gjør.

KYRKJA I SAMFUNNET

En bispevisitas bidrar til å legge til rette for viktige møteplasser. Det er en fast post på programmet at det er et møte med kommunens ledelse. Ordfører, konstituert kommunedirektør og økonomisjefen deltok. Til dette møtet hadde jeg utfordret soknepresten i Ørsta til å komme med en skryteliste fra det kirka jobber med. Her kom det opp enda flere gode ting: mellom 80 og 90% av de fødte blir døpt, ca 80% av alle ungdommer blir konfirmert, over 95% blir gravlagt fra kirkene våre. Det er med og gir en trygg ramme for livet til folket i kommunen, bygger eksistensiell beredskap og gir hjelp når livet blir vanskelig, når ting rundt oss eller inni oss rakner. Kommunens ledelse bekreftet at kirka har en viktig rolle i lokalsamfunnet.

Beredskap et viktig ansvarsområde for kommunen. Kirka bidrar på ulike måter inn i den eksistensielle beredskapen, til å skape trygghet og håp i krevende situasjoner og i vanskelige tider. Ørsta kommune skal etablere et nytt beredskapsteam, og der er kirka ønsket inn som en viktig aktør. Her må dere finne ut hvem det er som skal delta på vegne av kirka.

Økonomien er krevende for mange kommuner for tida, og Ørsta er ikke et unntak. Det ligger an til strammere rammer framover. Kirkevergen fikk god tilbakemelding på den måten han kommuniserer kirkas arbeid overfor politikere, og hvordan de pengene dere får bevilget via kommuns budsjett disponeres. Det er tillitsskapende for alle når denne ryddige måten å forholde seg til kommunen på, bekreftes i gode ordelag.

Siden sist jeg var her på visitas, har det vært gjort et stort vedlikeholdsarbeid i Vartdal kirke, og nå er det Ørsta kirke sin tur til å få sårt tiltrengt vedlikehold.

Et annet tema som kom opp i møtet, var skole-kirkesamarbeidet. Om ikke lenge skal kirka delta på et rektormøte for å snakke mer om hvordan en kan utvikle det samarbeidet. Et annet tema var utfordringen rundt utenforskap og skolevegring. Kommunen er i oppstartfasen med et nytt tilbud om lavterskel, psykisk helsehjelp. Her ble kirka invitert med inn. Det er en mulighet jeg håper der kan prioritere. *Kyrkja er der livet vert levd.*

Takk til ordføreren som prioriterte møtet i en travel arbeidshverdag, og for at ordføreren har valgt å være med her i dag.

KYRKJA FOR DEN ENKELTE

Statistikken viser at 2000 mennesker er på konserter i kirkene hvert år. Nesten alle ungdommene i kommunen deltar i konfirmandundervisningen og på leir. Gode opplevelser gir kunnskap om kristen tro gjennom de mange tilbudene dere gir til barn og unge. Det er alt fra barnekor som jevnlig møtes rundt i bygdene, eller barn som kommer på en Tårnagentsamling.

Det var veldig fint å se og å få bekreftet fra kommuneledelsens side, betydningen av et godt skole-kirkesamarbeid, hvor barna får lære om kristen tro og erfare bruken av kirkerommet. Noe vi fikk et strålende eksempel på under skolegudstjenesten tirsdag morgen der 1.-4.klasse på Vartdal skole var med og dramatiserte de ulike påskedagenes hendelser. Takk.

En viktig del av kirkens omsorgstjeneste, er de jevnlig besøkene hos dem som selv ikke så lett kan oppsøke kirken eller delta i et kristnet fellesskap i andre sammenhenger. Derfor var det fint at vi fikk være med på andaktsstund på Hjørundfjord-heimen. Vi så at de som bodde der var takknemlig for at de jevnlig får samles. Et tilbud som også er åpent for andre besøkende. Etter andakten hadde vi god tid til mange fine samtaler, både om fortid og nåtid. Dere bidrar til gode opplevelse og viktige fellesskap ved å besøke alle institusjonene med andakt og sangstund annenhver uke.

Diakonien kommer også så fint til uttrykk gjennom den ukentlige språk-kaféen for flyktninger. Da vi fikk være med på torsdag kveld, fikk vi høre fortellinger om hvor viktig denne møteplassen er både for dem som lærer seg norsk og for dem som har norsk som morsmål og deltar som frivillige medhjelpere og samtalepartnere.

En av de tingene jeg vil oppfordre dere til framover, er å minne hverandre på at dere ER en god folkekirke og på alt det gode dere gjør. Det er lett å tenke at det alltid er andre ting som kunne vært gjort, men dere får mye til med de ressursene dere har. Noen ganger er det tid for å starte opp nye ting, men da må dere ansatte og rådsmedlemmer sammen tenke på hvilke ressurser dere har: betyr det å starte opp med noe nytt at dere må slutte med noe annet? Dere har erfaringer med det å ta avgjørelser om å slutte med ting. Det har vært tøft å stå i, men har på sikt ført til nye initiativ, velsignelse og vekst. Dere har tanker og drømmer om hvordan dere kan skape noe for dem mellom 11-13 år og hvordan dere kan utvide det sosiale fellesskapet rundt barnekorene. Lykke til med arbeidet som må til, for å få til det.

Kirkene i Hjørundfjord, Vartdal og Ørsta er heldig som har mange, dyktige frivillige, folkevalgte og ansatte medarbeidere som vil nå ut til flest mulig og åpne rom for tro.

En av de store opplevelsene denne uka, har vært å få erfare noe av musikklivet som dere driver. Onsdagen startet med at vi fikk være med og lytte til musikk under morgenmessen i Ørsta kyrkje, og dagen sluttet samme sted med kveldsmat etter den flotte konserten. Da fikk vi oppleve en bredde av voksne aktører som gjennom sang, musikk og diktlesning ga oss en *Himmelvend* kulturkveld til ettertanke nå i fastetida og et ankerfeste i denne urolige tiden i verdenssamfunnet.

Kulturuttrykk av ulike slag, sang og musikk er en del av den arven vi har fått. En arv vi er betrodde å forvalte videre til glede, trygghet og identitet for dem som kommer etter oss. Derfor var det ekstra fint å få være med på øvelse med miniGLØD og GLØD og fikk oppleve sanggleden blant de minste på torsdag. I gudstjenesten i dag har vi alle fått oppleve det. Så skulle jeg gjerne hørt PopKorn fra Vartdal og barnekoret på Sæbø også, men jeg gleder meg over å ha fått høre at de finnes og takker alle som bidrar til det. ***Kyrkja opnar rom for tru.***

En av de kjennetegnene jeg ser alle de stedene vi har vært, er glede og stolthet over lokalsamfunnet og ønske om å bidra til å skape et bedre samfunn for alle. Vi startet tirsdag hos Vartdal Plast som fortalte om sin filosofi for å skape gode arbeidsplasser. De bidrar også til å unngå utenforskap ved å gi ungdommer som ikke helt har funnet sin plass en mulighet til å få arbeid, og ikke minst hvordan de velger å bruke noe av sitt overskudd til å skape gode

lokalsamfunn. Her har også kirka fått viktige bidrag, både til stolputer og orgel, og skyss til skolegudstjenester da det ikke var rom til det på kommunens budsjett.

Den samme stoltheten så vi igjen på Hotell Union Øye, der man med utgangspunkt i historien har satset stort på å skape nye arbeidsplasser og levende lokalsamfunn innerst i Norangsfjorden. Vi fikk også en god samtale om hvordan vi som kirke kan være med å skape gode rammer for vigsler både i kirkene og på hotellområdet.

På Sæbø skule var de stolte over den nye, flotte skolen sin. Der fikk vi en omvisning og høre om de spesielle hensyn som var tatt når det gjelder de sterke naturkreftene som kan herje i bygda. Elevene og lærerne på ungdomstrinnet hadde forberedt en time med meg som biskop hvor de stilte mange, gode og utforskende spørsmål. *Kyrkja er meir for fleire.*

TIL SLUTT

En stor TAKK til alle dere som bidrar med frivillig arbeid. TAKK for alle dugnadstimene. TAKK for alle pengegavene. Det betyr enormt mye. TAKK til alle dere som spiller og synger; sprer glede og gir fellesskap. TAKK til alle dere som på forunderlig vis sørger for at det alltid er mat på bordet. Måltidsfellesskapet er en viktig del av det å være menneske. TAKK til alle dere som trofast samles rundt Ordet og bordet og gjennom det, sørger for at kirka fortsetter å være kirke. TAKK til alle dere som ber.

TAKK for den åpne og gode måten dere har tatt imot oss på. Jeg opplever at dere har omfavnet visitasen. Så er det mitt håp og min bønn at alt det den innebærer får favne dere videre. Favne utfordringer og gleder – og alt det som blir veien deres vider

Postludiet helt til slutt i gudstjenesten i dag, var den salmen som står på 991 i salmeboka vår. I det første verset står det:

*Såleis som Far min sende meg, sender eg dykk,
å så og å plante det andre skal hauste, å gje og å tilgje,
å løfte og bere, å lækje og trøyste, å opne ei dør til Guds rike.*

Gud er den som kaller oss, utruster oss og sender oss for å dele hans kjærlyghet til alle. Vi får ut fra våre evner og muligheter være med på å løfte, bære, trøste, lege, så og høste. Vi får sammen og hver på vår måte, peke på Guds rike som allerede er her, og som vi en gang skal få se fullt og helt. Det er ikke alltid vi ser helheten, men ved å være kirke, er vi med på å skape *Meir himmel på jorda!*

Gud velsigne dere alle!

Ingeborg Midttømme
Ingeborg Midttømme
Biskop

